

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

13-10-2014

Sayı : 89456481/610-544
Konu : Yazılı soru önergesi (7/44008)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.05.2014 tarih ve 179940 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Mersin Milletvekili Sayın Ali ÖZ tarafından verilen 7/44008 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek 1: Cevap (1 sayfa)

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ ÖZ'ÜN 7/44008 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız, tüm madencilik sektörünü kapsayacak şekilde iş sağlığı ve güvenliği teftiş politikası olarak koruyucu ve önleyici yaklaşımı esas almış ve programlanmış teftişler ile eğitim çalışmalarını bir arada yürüterek ülkemizdeki iş sağlığı ve güvenliği bilincini yükseltmeyi benimsemiştir. Bu kapsamda özellikle ölümlü iş kazalarının sıklıkla karşılaşıldığı yer altı kömür işyerlerinden havza halinde üretim yapılan işyerlerinde yılda iki defa olmak üzere yer üstü ocakları ile yer altı metal ocaklarının teftişleri yıllık programlı teftişler halinde sürdürülmektedir.

Maden teftiş politikamız kapsamında; çift yol bağlantısı, mekanik havalandırma, yedek havalandırma grubu, yedek enerji kaynağı, patlamaya karşı korumalı (exproof) ekipman, merkezi izleme sistemi, solunum ve canlandırma ekipmanı, kademe yüksekliğinin uygun olmaması gibi noksanlıklarının bulunduğu maden işyerlerinde durdurma işleminin uygulanması sağlanmıştır.

Bu kapsamda 2010 yılından bu yana yapılan teftişler sonucunda çalışanlar açısından hayati tehlike olması sebebiyle durdurma idari işlemi, 1385 işyerine idari para cezası uygulanmıştır.

Bunun yanı sıra yeraltı ve yerüstü maden işletmelerinde önleme politikalarının geliştirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşturulması, kalıcı ve sistematik iyileşme sağlanması, ilgili taraflara rehberlik edilmesi, iş sağlığı ve güvenliği yönünden yeni yaklaşımın etkin kılınması ve teftişlerin etkinliği ile birlikte iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilinç oluşturulmasına katkı sağlamak amacıyla yeraltı ve yerüstü maden işletmelerinde genel iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine yönelik “Yeraltı ve Yerüstü Maden İşletmelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Rehberi” hazırlanmış ilgili taraflara gönderilmiş ve Bakanlığımız web sayfasında yayımlanmıştır.

Bilindiği üzere; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 30 Haziran 2012’de Resmi Gazetede yayımlanmış olup, iş sağlığı ve güvenliği konusu ilk kez müstakil bir kanunla ele alınmıştır.

Kanunun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinde en iyi koşulları hedefleyerek, işyerlerinin mevcut durumunun sürekli iyileştirmesi olmuştur. Bu amaçla, kamu, özel sektör ya da çalışan sayısı ayrımı yapılmaksızın tüm işyerleri ve çalışanlar Kanun kapsamına alınmış olup Kanunda genel bir önleme yaklaşımını benimseyen risk değerlendirmesi yapmak/yaptırmak yükümlülüğü getirilmiştir.

Risk değerlendirmesi “işyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gereken çalışmalar” şeklinde tanımlanmış olup işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanmasında genel önleme ilkeleri, risk değerlendirmesi ve risk yönetimi esas alınmış, işveren tarafından işyerlerinde alınması gereken tüm önlemlerin sistemli adımlar halinde planlanması öngörülmüştür. Bu sayede, iş kazaları olmadan ya da meslek hastalıklarına yakalanmadan önce işyerinde iş sağlığı ve güvenliğine yönelik koruyucu ve önleyici tedbirler alarak çalışanların sağlıklı ve güvenli bir ortamda işlerini yürütmelerini sağlamak amaçlanmıştır.

Bununla birlikte, 6331 sayılı Kanun; 01.01.2013 tarihinden itibaren bütün işverenlere aşağıda özetlenen yükümlülükleri getirmiştir:

- Acil durum planlarının hazırlanması, yangınla mücadele ve ilk yardım çalışmalarının yapılması (Md. 11),
- Tahliye planının yapılması (Md. 12),

- İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildiriminin yapılması (Md. 14),
- Sağlık gözetiminin gerçekleştirilmesi (Md. 15),
- Çalışanların bilgilendirilmesi (Md. 16),
- Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesi (Md. 17),
- Çalışan temsilcisinin/temsilcilerinin görevlendirilmesi (Md. 20),
- Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği kurulu kurulması (Md. 22),
- Diğer işverenler ile iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarında koordinasyonun sağlanması (Md. 23).

İş kazalarının ve meslek hastalıklarının azaltılması için ön koşul olan iş sağlığı ve güvenliği bilincinin oluşturulması ve sürekliliğinin sağlanması amacıyla iş sağlığı ve güvenliğini sağlayacak tedbirlerin alınması, toplumun sağlık ve güvenlik konularında duyarlılaştırılması, mevzuatın etkin uygulanmasının sağlanması için son yıllarda artan bir ivme ile çalışmalar sürdürülmektedir. Ancak bilinmelidir ki hangi sektör olursa olsun iş sağlığı ve güvenliği konusunda gerekli iyileşmenin sağlanması, iş kazaları ve meslek hastalıklarının azaltılması için yüksek standartlarda mevzuat alt yapısına sahip olmak mücadele araçlarından sadece birisidir.

İş sağlığı ve güvenliği mevzuatının etkin bir şekilde uygulanmasında en önemli faktörlerin başında kişisel düzeyde kendi sağlığını koruma ve güvenli davranış bilincinin geliştirilmesi, bir başka ifade ile toplumun güvenlik kültürüne erişmesi gelmektedir. Pozitif anlamda bir güvenlik kültürü oluşumu ise uzun soluklu çalışmaları gerektirmektedir. Bununla birlikte, Kanunun uygulamada başarılı olduğunu söyleyebilmek için bir süre izlenmesi gerektiği aşîkârdır. Kanunun İSG profesyonellerinin görevlendirilmesi ile ilgili maddeleri henüz tüm işyerleri için yürürlüğe girmemiştir. Bakanlığımız gerek doğrudan işyerlerinde yapılan araştırmalar, gerekse işyerlerinin bağlı bulunduğu üst yönetimlerden alınan yazılar/müzakereler aracılığıyla kanunun tüm sektörlerde uygulanmasını izlemekte ve iletilen sorunlara çözümler oluşturmaktadır.

2008-2012 yılı SGK istatistikleri sektörlerle göre incelendiğinde, ülkemizde iş kazası sayılarının son 5 yıllık ortalama dağılımında en çok iş kazası görülen sektör olarak metal birinci sırada, maden ikinci sırada, inşaat ise üçüncü sırada gelmektedir. Ölümlü iş kazası sayılarının son 5 yıllık ortalama dağılımında en çok ölümlü iş kazası meydana gelen sektör olarak inşaat birinci sırada, nakliyat ikinci sırada, maden ise üçüncü sırada gelmektedir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 5'inci maddesinde yer alan işverenin yükümlülükleri arasında; işin kişilere uygun hale getirilmesi için işyerlerinin tasarımı ile iş ekipmanı, çalışma şekli ve üretim metotlarının seçiminde özen göstermek, özellikle tekdüze çalışma ve üretim temposunun sağlık ve güvenliğe olumsuz etkilerini önlemek, önlenemiyor ise en aza indirmek, teknik gelişmelere uyum sağlamak, tehlikeli olanı, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirmek ve teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı ve genel bir önleme politikası geliştirmek yer almaktadır. Bu doğrultuda işveren teknolojik gelişmeleri takip ederek çalışanını daha sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalıştırmakla yükümlü hale gelmektedir.

İş kazalarının önlenmesi için kaza nedenlerinin iyi tanımlanması ve bu nedenlerin ortadan kaldırılması büyük önem taşımaktadır. Kaza nedenlerinin doğru bir şekilde tanımlanıp belirlenmemesi halinde, kazaların önlenmesi için yapılacak çalışmalarda istenilen sonuca ulaşılması mümkün değildir.

Bakanlık olarak; iş kazalarının azaltılması için ön koşul olan iş sağlığı ve güvenliği kültürünün ve bilincinin oluşturulması amacıyla iş sağlığı ve güvenliğini sağlayacak tedbirlerin alınması, toplumun sağlık ve güvenlik konularında duyarlılaştırılması, mevzuatın etkin uygulanmasının sağlanması için çalışmalarımız sürmektedir.

Kayıt dışı iřđi çalıştırılması ve genel olarak kayıt dışı istihdamla mücadele kapsamında ülke genelinde sosyal güvenlik denetmenleri tarafından gelen ihbar ve şikyetlerin kontrolü ile genel denetim amacıyla ülke genelinde denetimler yapılmakta ve bu denetimler sonucunda yapılan tespitlerden hareketle gerekli yasal süreçler işletilmektedir. Maden ocakları özelinde de mevzuatın gerektirdiği denetimler yapılmıştır ve yapılmaya da devam edecektir.